

Kötések polaritása, a molekulák alakja, polaritása

1

Kéttomos molekulák

- Alakjuk: **lineáris**
- Ha az EN különbsége=0, akkor a kötés, és a molekula **apoláris**. I₂; N₂; stb.
- Ha az EN különbsége nem nulla, akkor töltéseltolódás alakul ki, a kötés **poláris**, és a molekula **dipólus**. HCl, HF

2

Többatomos molekulák

- **Központi atom:** A legnagyobb vegyértékű atom, amihez a többi kapcsolódik a molekulában. Jele: A
- **Ligandumok:** A központi atomhoz kapcsolódó atomok. Jele: X
- **Kötésszög:** A kapcsolódó atomok kötéseitől bezárt szög.

3

Többatomos molekulák alakja

A központi atomnak nincs nemkötő elektronpárja

AX_n típus

- A molekulában az elektronpárok taszítják egymást, és a lehető legtávolabb igyekeznek kerülni egymástól.
- A pi-kötés lényegében nem változtat a molekula alakján.

4

AX₂ típusú molekulák

- BeCl₂; CO₂ (II. és IV. főcsoport)
- Alak: lineáris
- Kötésszög: 180°

5

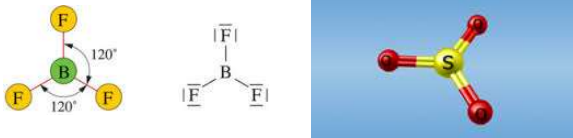
AX₂ típusú molekulák

- A molekula polaritása: **apoláris**

6

AX₃ típusú molekulák

- BF₃; SO₃ (III. és VI. főcsoport)
- Alak: síkháromszög
- Kötésszög: 120°

7

AX₃ típusú molekulák

- A molekula polaritása: **apoláris**

8

AX₄ típusú molekulák

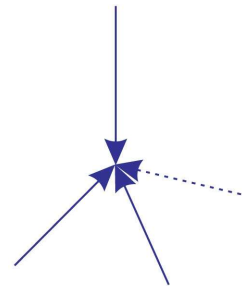
- CH₄; CCl₄ (IV. főcsoport)
- Alak: tetraéder
- Kötésszög: 109,5°

9

AX₄ típusú molekulák

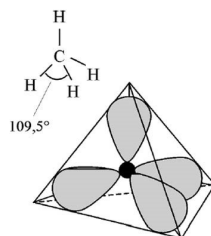
- A molekula polaritása: **apoláris**

10

AX₄ típus: Metán

apoláris

az elektronpárok rendeződése: tetraéderez
a ligandumok elrendeződése: tetraéderez

11

Összefoglalva: AX_n típus

- A központi atomnak nincs nemkötő elektronpárja
- A kötő elektronok a lehető legtávolabb igyekeznek kerülni egymástól
- A pi-kötés nem befolyásolja lényegesen a kötésszöget
- A kötések ált. polárisak, de a molekula szimmetrikus és **mindig apoláris!!!**

12

Többatomos molekulák alakja
A központi atomnak van nemkötő elektronpárja

AX_nE_k típus

- A nemkötő elektronpárok csak egy atommag vonzása alatt állnak, így nagyobb térigényük van, mint a kötőelektronpároknak.

13

AX_3E típusú molekulák

- NH_3 , PH_3 (foszfin) (V. főcsoport)
- Alak: piramis
- Kötésszög: 107°

14

AX_3E típus: Ammónia

- A kötések polárisak
- A kötések iránya nem „teljesen szimmetrikus”
- A kötésvektorok eredője nem 0.
- A molekula dipólus.
- A N-felől kicsit negatív, a másik végén kicsit pozitív.

Dipólus molekula

15

AX_2E_2 típusú molekulák

- H_2O , H_2S (kén-hidrogén) (VI. főcsoport)
- Alak: V-alak
- Kötésszög: kb.: 105°

16

A vízmolekula polaritása

Dipólus molekula

17

A ammónia és a víz

trigonális piramis   V-alakú

18

Összefoglalva: AX_nE_k típus

- A központi atomnak van nemkötő elektronpárja
- A nemkötő elektronpár csak egy atommag vonzása alatt áll, nagyobb térigényű
- A kötésszöget módosítja
- A molekula nem teljesen szimmetrikus, ált. dipólus.

<http://realika.educatio.hu/ctrl.php?unregistered/preview/preview?userId=0&store=0&pbk=%2Fctrl.php%2Fregistered%2Fcourses&c=41&node=a52&pbka=0&saveitn=1m> 6/a második nyíl az ammónia alakja

<http://realika.educatio.hu/ctrl.php?unregistered/preview/preview?userId=0&store=0&pbk=%2Fctrl.php%2Fregistered%2Fcourses&c=41&node=a52&pbka=0&saveitn=1> 6/a harmadik nyíl a víz alakja